

17.3.66, יום ה'

חזרנו הבוקר לסבריה.

18.3.66, יום ו'

באו אצלי מקול ישראל לקלוט זכרונותי מימי העליה השניה. ישמיעו דברי בכל יום ג'

בערב (30 או 20 רגעים לפני שמונה) - במשך שבועות אחדים. נהתי לו עוד ביום 13.2.66

חשובות לשאולתי, אם היום הרחבתי הדיבור, ובכמה שאלות המעטתי.

- חיו אצלי בבוקר גם עחונאי איטלקי ושאלני מה זאת ישראל. הסברתי מה היה ישראל

בימי קדם, בגולה ועכשיו בישראל המחודשת.

19.3.66

כתבתי שוב הרבה מכתבים וערכתי מאמרי. חשוכה לאבא אכן על נאומי בשבוע שעבר

נגד "תומכי ב.ג." כביכול, למעשה נגד תקופת עמידתי בראש הממשלה.

20.3.66, יום א'

אח"צ בא אצלי אנשי אלומות - שנים חברי רפי, שנים חברי מפא"י. ארבעתם באוהו

החוקף מתנגדים להליכת אלחנן לעבודה רפי משלושה סעימים: א) יש להם חכנית של חוף ים כנרת,

ב) יש להם מפעל משותף של אלומות, דגניהא', מעגן והל-קציר, והוא דרוש לעבודה זו, ב) יש להם

חכנית להקמת מפעל אלקטרוני יחד עם מהנדסים מת"א ואלחנן מטפל בזה. ג) הליכתו חרער את

הקבוץ. הוא נערך מהקבוץ שנים, ועמד אפילו לעזוב וללכת לקבוץ אחר למען יוכל להחמכר לעבודה

כללית (נחל, גדנע ועוד) ורק לפני חדשים אחדים חזר. הליכתו עכשיו חרער מצבו בקבוץ כבר

מעורער ואולי עוד צעירים יעזבו אז. אמרתי שאני שני הנימוקים הראשונים אינם עומדים בפני

הבקורה. בענין האלקטרוניקה הוא יוכל להמשיך גם אם יעסוק ברפי, ומפעל החוף יוכל לעסוק

מישהו משאר הקבוצים בעמק הירדן. הנימוק השלישי מדאיג אותי, ואם רוצה לחילה לשוחח על כך

עם אלחנן עצמו ואז אבוא לקבוץ ואחווה דעתי. בישיבה נוכח גם משיח דר מרמח יוחנן. הוא

תמך בהליכתו של אלחנן.

- בערב נסעתי לחיפה לפגישה עם סטודנטים של הסכניון. התניתי שלא ארצה או יהיה

ערב של שאלות וחשובות. האולם (על שם צורצ'יל) היה מלא ובחוץ עמד המון. אמרתי שאיני

מדבר בשם רפ"י. הייתי בימי חיי בארץ בארבע מפלגות, 13 השנים הראשונות - בפועלי ציון,

11 שנה אחרי זה באה"ע שנוסדה בשנת 1919 בפתח תקווה, 35 שנים במפא"י, עכשיו ברפי. אולם

רק אה"ע הביעה את כל משאלות - איחוד כל הפועלים וכל הפעולות במסגרת אחת. איני בטוח שכל

החברים אז היו נאמנים ל"אוטופיה" זו - לפחות שנים אני בטוח בנאמנותם המלאה ל"אוטופיה"

שלא נחקימה גם באה"ע; ברל כצנלסון ואנכי. אני האמנתי מיום בואי לארץ באוטופיה זו

ועודני גם היום, ואני מדבר כחבר אה"ע האמיתי של שנות 1919, ולא כחבר רפי, כי ברפי אין

מקבלים "אוטופיה" זו. ואני שואל הסטודנטים שאינם חברי מפלגה - מהי הדמות שהם היו רוצים

להעניק לעם בישראל ואם שאלה זו בכלל מעסיקה אותם. שלושה ניסו לענות על שאלה זו: רפי

פריאל, אברהם דניאלי, אדם גבור (בא לארץ בשנת 1962 ושדת בצבא). הציגו שאלות: תירוש

בונה (על יחסים עם סין), גונסקי, יחיאל פולק, יורם, רחל קולודני, ורד זבא, אוסטובסקי,

עוזי לנדו (איש חרות) שאל שלוש שאלות: מהו המחדל הבטחוני שדיברתי עליו, יחסנו הנפסד

לגרמניה (הסכס חשאי כביכול עם פרנץ יוסף, ענין אלטלינה ודרישת בגין לחקירה). סיפרתי

על יחסי לבעית גרמניה - היא אחרת מאשר בימי היטלר - אני מקבל דברי יחזקאל בפרק י"ח

על המחדל הבטחוני אני רשאי לדבר רק בוועדה חו"ב, אבל המערך לא נחן להזמין אותי לוועדה

זו, ועל ועדה בגין - סיפרתי שכל מה שעשיתי בימי אלטלינה הייתה לפי החלטת הממשלה ואישור

מועצה המדינה הזמנית אבל אני מוכן שחיה ועדה חקירה משפטית - לא פוליטית - לבדוק כל

פעולותי מיום הכרזת המדינה עד פרישתי ביולי 1963. לנדו טען שגרינבוים הסתייג מהחלטה

הממשלה, ואמר שהוא הוטעה וקיבל אינפורמציה מסולפת. אילו ידע אז הדברים כמו שהן - היה

מצביע נגד.

בשעה 1/2 אחרי חצות הייתי חזרה בסבריה.

21.3.66, יום ב'

אה"צ עלינו לירושלים, אה"צ לאחר שחזרנו היום מסבריה. התרחצתי בסבריה השע

פעמים, אבל סרבו לקחת ממני שכר התחצה.

בערב נתקיימה מסיבת רפי בירושלים באולם מלון המלכים. האולם הגדול היה מלא

פתח בן צור מנחם (מי שהיה מנהל הדואר), אחרי דיבר קצרות הדי, ואחרי עניתי על כמה

שאלות שהגיש עוד לפני המסיבה יצחק גבון. לא עניתי על כל השאלות. 1) אם אני עדיין

מאמין באיחוד חנוכה פועלים. סיפרתי כי בימי חיי בארץ הייתי בארבע מפלגות: בפועלי ציון,

מיום היווסדה (סכות חרס"ז) ועד כניסתה לאה"ע (1919), באה"ע עד התקשרותה עם הפה"צ ויסוד

מפאי (1930), במפאי - עד לפני שנה, ברפי - פחות משנה, "המפלגה" שהביעה כל דעותי -

היתה רק אה"ע, והיא: איחוד כל הפועלים וכל הפעולות במסגרת אחת, אם כי בפ"מ 1919 לא

הצלחנו במאה אחוז, כי הפה"צ סרב להתאחד. והקימונו משום כך הסתדרות כללית - שאינה

עוסקת במדיניות, אבל דעתי על האיחוד הכללי לא נשתנתה עוד מלפני כואי לארץ, כי היתה

לי ההזדמנות לפני עלותי להכיר היטב המצב בארץ - על ידי מכתבים שקיבלתי בכל שבוע (מ-20

עד 40 עמודים) שהאר רבים מהפועלים והמושבות בהן עבר, וחרר לפלונסק, שבה הדור שלי נהפך

לפוע"צ - והיא סיפר על הפה"צ שהוא ועוד שני פלונסקאים היו בקרב חשעת מיסדיו, והראיתי לו

שאינן הבדל בין דעותיו ובין דעותי ויש לאחד את פוע"צ והפה"צ, והוא הסכים, אבל בבואנו

ארצה הסתלק פרעון זה, ואני החזקתי והרצאתי בועידת היסוד של פוע"צ בסכות חרס"ז היתה

הרצאה על יסוד הסתדרות כללית של פועלי א"י היהודים, הוויכוח היה רק על המלה עברים

(כמו בועידה האחרונה של ההסת"ף) ולבסוף כל הועידה קיבלה דעתי לא רר על רעיון

הסתדרות כללית אלא גם על השם. ומאז זוהי דעתי, אם כי אני יודע שיש הבדלי דעות, אבל

העקרונות הם משותפים: קיבוץ גלויות, מיזוג גלויות, עברית, עבודה והחישבות עברית,

הפרחה השממה, בטחון, חברה חדשה כפי שנוסחה בסעיף השני של חוק חינוך ממלכתי, שבו נאמר